

MANDAG 13. JUNI 1994

Jacobsen-bysten er ønsket i Hamar

**BE-
KLAGER:**
Kulturkonsu-
lent i Hamar,
Erik Østby,
beklager for-
muleringen i
brevet som er
blitt tolket dithen at Hamar ikke ønsker reist noen byste av Rolf Jacobsen.

— Det er verken uttrykk for «kalde føtter» eller at vi ikke ønsker reist noen byste av Rolf Jacobsen når vi i brevet til kunstnerne Anne Raknes og Finn Henrik Bodvin har meddelt at den formelle saksbehandlingen vil ta noe lenger tid enn antatt.

Jacobsen-byste ønsket i Hamar?

Har Hamar kommune fått betenkeligheter med å reise et minnesmerke over sitt internasjonalt kjente bysbar, lyrikeren Rolf Jacobsen som døde 1. februar?

FAKSIMILE:
I Dagblad-
oppslag lørdag
reises det tvil
om Hamar
lenger ønsker
en byste av
Rolf Jacobsen.
Kunstnerne
Anne Raknes
og Finn Hen-
rik Bodvin
reagerer kraf-
tig på hva de
opplever som
nazi-stemping
av Rolf Jacobsen i brevet de har mottatt fra Hamar kommune.

AV HARNETT EIDE
Vedtaket om å bestille en byste av ham foretok Hamar kommune i 1986. Men etter at Hans Fredrik Dahl fikk opp Rolf Jacobsens tilknytning til nazismen i en artikkel kort tid etter forfatterens død, fikk Hamar kommunes statsutvalg bestilt å se på føtter og skrive brev til de kunstnerne som hadde laget utkast til bysten. Billedhuggerne Anne Raknes og Finn Henrik Bodvin fikk ikevisende brev fra kommunen, der det blant annet heter: «Med bakgrunn i Hans Fredrik Dahls artikkel i Dagbladet 3. mars og den debatt som er fulgt etterpå, er det duket for at saken vil bli tatt forholdsvis forsiktig, og at den av den grunn vil ta noen lengre tid enn man hadde tenkt seg. Med bakgrunn i at utvalget vil drøfte og forvaltningsstyret for kultur og utvalget vil drøfte og forvaltningsstyret for kultur

et slikt minnesmerke, vil baken på videre som tidligere forutsett.» Brevet var underlagt kulturkonstulent Erik Østby. Både Finn Henrik Bodvin og Anne Raknes reagerer sterkt på brevet. «Rolf Jacobsen var aldri noen nazist», sier begge.

Skammelig
— Dette er en skammelig reaksjon fra Hamar kommune, uttaler Anne Raknes. «Jeg er overbevist om at han aldri var nazist, det var bare seio og så det var bare forstøtelse på den avisa han reiser i under krigen som var grunnlaget for min reaksjon. I forhold til Jacobsens engasjement og bryningslære er trist, sier Anne Raknes.

«Jeg kan ikke skjønne at dette kan tolkes dithen at vi har fått kaldt føtter, uttaler Arbeiderpartipolitiker Per Ivar Mørken. «Det er ikke noe i seg selv som gjør det vanskelig å forstå at vi vil ha et minnesmerke over byens store lyriker. Jeg finner det beklagelig at vi har fått denne diskusjonen rundt Rolf Jacobsens ettermæle. Om noe står som pinlig i denne saken, må det være at Hans Fredrik Dahl, nært etter Jacobsens død, i Dagblad-artikkelen reiste direkte spørsmål om Jacobsens nazi-sympatier. Jeg er sikker på at det blir reist en byste over Rolf Jacobsen i Hamar, tross det som framkom i Dahl-artikkelen, sier Østby.

ANNE RAKNES:
(Foto: Tom Marnevig)

FINN HENRIK BODVIN:
(Foto: Hilde Marie Stegert)

Elsket
— Jeg kjenner ikke til dette brevet, men jeg presiserer at jeg vil gå aktivt inn for at vi reiser en byste av Rolf Jacobsen på Hamar, sier ordfører Odd Aspeli (Ap).

Rolf Jacobsen var elsket på Hamar, og har vært ikke mye til nazist. De færreste på Hamar kjennte noe til hans tilknytning til NS før artikkelen i Dag-

TRE UTKAST

AV TOR OLA SLAGSVOLD

Det sier kulturkonsulent Erik Østby etter oppslaget i Dagbladet lørdag, der kunstnerne Raknes og Bodvin, som har laget utkast til Jacobsen-bysten, torgfører en krass reaksjon på formuleringer i brevet fra kommunen.

Nazi-stempel
Hele kontroversen knytter seg til en artikkel av professor Hans Fredrik Dahl som kort tid etter Rolf Jacobsens død i februar i år tok opp Jacobsens forhold til nazismen på bakgrunn av Jacobsens redaktør-rolle i Glåmdalen under krigen. Kunstnerne tolker brevformuleringen dithen at Jacobsens forhold til nazistene nå reises som avgjørende moment i en videre diskusjon om det skal reises en byste av den store lyrikeren eller ikke. I brevteksten står det: «Med bakgrunn i Hans Fredrik Dahls artikkel i Dagbladet 3. mars og den debatt som fulgte etterpå, er det duket for at saken vil bli tatt forholdsvis forsiktig, og at den av den grunn vil ta noe lenger tid enn man hadde tenkt seg...Med bakgrunn i artikkelen vil drifts- og forvaltningsstyret for kultur og kirke drøfte om Hamar kommune i det hele tatt bør reise et minnesmerke over Rolf Jacobsen, og anbefaler overfor formannskapet et ja eller nei til dette spørsmålet. Dersom formannskapet vedtar å reise et slikt minnesmerke, vil saken gå videre som tidligere forutsett.»

Beklager
— Jeg kan beklage den noe klønete formuleringen i brevet, men må understreke at vi ikke har ønsket noe annet enn å få et ved-

tak der også forholdene som reises i Dahls artikkel er lagt til grunn. Det er ingenting som tilsier at vi vil få et annet vedtak nå enn det som ble fattet i 1986 om å reise et minnesmerke over byens store lyriker. Jeg finner det beklagelig at vi har fått denne diskusjonen rundt Rolf Jacobsens ettermæle. Om noe står som pinlig i denne saken, må det være at Hans Fredrik Dahl, nært etter Jacobsens død, i Dagblad-artikkelen reiste direkte spørsmål om Jacobsens nazi-sympatier. Jeg er sikker på at det blir reist en byste over Rolf Jacobsen i Hamar, tross det som framkom i Dahl-artikkelen, sier Østby.

Lyrikeren
Ordfører Odd Aspeli tilbakeviser også at det skulle foreligge noe politisk problem rundt realiseringen av Jacobsens-minnesmerket. — Jeg har ikke vært kjent med at saken ønskes behandlet på nytt i formannskapet. Når et slikt ønske foreligger, kan jeg likevel ikke se at det byr på politiske problemer. Vi kan vanskelig få saken behandlet før over ferien. Det betyr en forsinkelse i saksbehandlingen og det er dette som meddeles i brevet til kunstnerne. Personlig mener jeg det handler om et minnesmerke over lyrikeren og kunstneren Rolf Jacobsen. Mitt kjennskap til Jacobsens forhold til nazistene gjør at jeg har vanskelig for å ilegge dette noen vekt i det hele, sier ordfører Aspeli.

Også han mener Jacobsen-bysten vil bli reist til minne, heder og ære over en av etterkrigstidens største og mest betydningsfulle lyrikere. Aspeli beklager diskusjonen som er oppstått, men forstår og respekterer at noen fortsatt har vanskelige følelser knyttet til opplevelser og forhold under krigsårene.

DET BLIR BYSTE: Ordfører Odd Aspeli ser ingen grunn til at det skal reises avgjørende spørsmål om Hamar skal reise et minnesmerke over byens store dikter Rolf Jacobsen.

Det er nå tre ulike utkast til byste av Rolf Jacobsen som kan komme til vurdering hos Norsk Billedhuggerforening når Hamar kommune har fått nytt vedtak om at bysten skal reises. I tillegg til utkastene fra kunstnerne Anne Raknes og Finn Henrik Bodvin, arbeider Svein Tore Kleppan i Åsmarka også på et utkast.

— Jeg fulgte diskusjonen om de to utkastene som var aktuelle i forrige runde, og har på eget initiativ satt igang arbeid med mitt eget utkast. Dette er så uferdig ennå at jeg trenger flere uker enda før jeg eventuelt velger å presentere det, sier Svein Tore Kleppan.

I 1986 fikk Hamar kommune tilbud om å vurdere et gips-utkast til byste av Rolf Jacobsen som kunstneren Anne Raknes hadde under arbeid. Da Raknes ikke ga noen

tilbakemelding på henvendelsen om videre forhandlinger om et eventuelt kjøp, ble saken lagt på is. Da saken aktualiserte seg etter Rolf Jacobsens død i februar i fjor, ble det opprettet kontakt til kunstneren Finn Henrik Bodvin om kjøp av en ferdig Jacobsen-byste, også denne i gips.

— Da meldte også Anne Raknes seg på banen igjen, og derfor har vi nå disse to utkastene som fortsatt aktuelle for vurdering. For en tid siden fikk vi også henvendelse fra Svein Tore Kleppan. Også han ønsket å gjøre et utkast. I og med at vi ikke har lagt inn noen bestilling hos noen av kunstnerne, har vi sagt oss interessert i å få Kleppans utkast til vurdering sammen med de to andre, sier kulturkonsulent Erik Østby.

OGSÅ KLEPPAN: Også Svein Tore Kleppan deltar i utkastkonkurransen om formgivingen av Rolf Jacobsen-bysten som planlegges reist i Hamar. Om noen uker vil Kleppan ha sitt utkast ferdig for presentasjon.